

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Kis ország – nagy csúcs

Írány az omladék

A többi európai miniállam – vagyis San Marino, Vatikán, Monaco, Málta és Liechtenstein mellett – Andorra valóságos óriásnak számít, 468 négyzetkilométernyi területe azonban még így is alig haladja meg Debrecenét. Domborzatát tekintve már kisebb a hasonlóság a civisvárossal, a Pireneusok országa átlagban csaknem kétezer méterrel fekszik a tenger szintje felett. A nagy hegyekhez megfelelő csúcs is dukál. Az ország teteje, a Coma Pedrosa magassága a legtöbb leírás szerint 2946, a térképek alapján pedig 2942 méter. Ez utóbbi adat szerepel a csúcson elhelyezett jelzésen is.

Valamennyi miniállam története különleges, de Andorra helyzete még ebben az előkelő társaságban is kuriózumnak számít. A területre a 12–13. században a két szomszéd, egészen pontosan Urgel püspöksége és Foix grófsága egyaránt igényt tartott, ami nem ritkán vezetett

összecsapásokhoz. Hosszú idő telt el, mire a rivális felek belátták, hogy az akkoriban csekély gazdasági értékű hegyvidék nem ér meg több vérontást, és végre tárgyalóasztalhoz ültek. Pedro de Urge püspök és Roger Barnard gróf 1278-ban látta el kézjeggyel azt a dokumentumot, amely azóta meghatározza a miniállam helyzetét. Az okmány kimondta, hogy a két birtokos békét köt egymással, és Andorra egyik évben a püspökségnek, a következő évben a grófságnak fizet adót. A helyzet napjainkra annyiban változott, hogy Andorra társhercege francia részről a mindenkor köztársasági elnök. A kis ország által két évente átutalt összeg névlegesnek mondható, és aligha éri el a francia államkincstár ingerküszöbét.

Az ország határa Barcelona felől néhány órás autózással érhető el. Az átkelés befelé csak formáság volt, a kilépésre váró oldalon azonban hosszú sor kígyózott. Még Spanyolországból

is megéri ide átruccanni néhány olcsóbb árucikkért és dohánytermékért! A főváros megtekintését a visszaútra időzítettük, így meg sem álltunk Arinsal településig. A síközpontnak számító városkában bőséggel áll rendelkezésre szálláshely, előzetes foglalás – legalábbis a téli időszakon kívül – szükségtelen. Az első utunkba eső hostelban kedves öregúr fogadott, a spanyol beszéd azonban láthatóan igencsak nehezebbre esett neki, és állandóan franciára váltott. Rádöbentünk, ha spanyolul nem ért, vélhetően a kis ország hivatalos nyelvét, a spanyolhoz igen közel álló katalánt sem beszéli.

A Coma Pedrosa felé vezető túrautak Arinsaltól északra indulnak. A lakott terület elhagyása után két alagutat találunk egymás közelében. Az elsőt áthaladva, de még a második alagút előtt érdemes jobbra térni, ahol néhány jármű számára alkalmas parkolót alakítottak ki. Az innen induló ösvényeken a csúcs elérése kényelmes tempóban négy órát vesz igénybe, az 1400–1500 méter szint megtétele mellett. Az

ösvény rövidesen kettéválik, a térkép alapján balra fordul az 1. számú, jobbra pedig a 2. és 3. közös út. Bal felé vettük az irányt, de a jelzéseket mindkét irányban jól lehetett követni. Egy kisebb tó, a Basses de l'Estany Negre mellett elhaladva újra választhatunk, a jobbra induló rövidebb gerincutat vagy az Estany Negre (Fekete-tó) melletti, kissé hosszabb utat követhetjük. Mi az előbbi mellett döntöttünk, s bár

Az ösvények jól jelzettek

Felfelé könnyebb volt

átmenetileg elvesztettük a jelzést, a panoráma mindenért kárpótolt. A tengerszemek felülről sokkal látványosabbak, mintha mellettük haladtunk volna el. Később a jelzés és az útvonal egyértelművé vált, és a kissé felhős idő ellenére a célpont is jól látszott.

Kirándulásunk egy szeptemberi hétköznapra esett, így kevés túrázó vágott neki a hegynek. Ők a kerülőutat választva utánunk értek a csúcra, ahol végül angol, belga és spanyol mászókkal találkoztunk. Ronda kőépítmény, kis, jelzett faoszlop, alig kinyitható fémdoboz, benne csúcskönyv helyett néhány fecni. Ezek a Coma Pedrosa díszei, helyettük inkább a tájban gyönyörködünk.

Lefelé kipróbáltuk a harmadik lehetőséget, nevezetesen azt, ami a csúcstról 1.3. számmal indul, és egy hosszú, omladékos szakaszt követően torkollik az említett 2-3. közös útba. A

A Fekete-tó

felső szakasz igen látványos, a Coma Pedrosa innen még impozánsabb, az útvonal festése során azonban úgy tűnik, kizárólag a felfelé haladókra gondoltak. Az összes turistajel a kövek takarásban lévő oldalára került, így sűrű forgolódás és hosszú vargabetűk megtétele után keveredtünk ki a sziklalabirintusból. A túra további szakasza minden fáradozásunkért kárpótolt, a ritkábban járt ösvény mentén ugyanis bőséggel találunk áfonyát és málnát. Ezzel el is kezdődött a túra gasztronómiai szakasza, melyet a Hostal Poblado éttermében fejeztünk be.

A következő napon már csak kisebb sétát tetünk a Madriu-völgybe, időnk döntő részét a főváros és környékének megtekintésére fordítottuk. Az 1030 méteren épült Andorra la Vella Európa legmagasabban fekvő fővárosának számít. Éles határa nincs, teljesen egybeépült vele a kis ország második legnépesebb települése, Les Escaldes. Patinás, régi épületek és modern üzletek váltogatják egymást, azon viszont még

Útban a Coma Pedrosa felé

a kénes forrásvizeiről híres Les Escaldesben is meglepődünk, hogy a város ékessége, a modern templomra emlékeztető üvegtorony nem más, mint a gyógyfürdő teteje.

Andorra la Vellában senki sem mulasztja el a Casa de la Vall, vagyis a Völgy Háza felkeresését. A kis ország parlamentjének otthont adó robosztus épület a 14. századból származik. Kezdetben erődítmény volt, de már 1580-ban ideköltözött a Consell, a Tanács, ami jelenleg 28 képviselővel működik. Andorrában nem találunk világhírű múzeumot vagy játékkaszinót, és a nevezetességek számában sem vetekedhet Európa többi miniállamával, a látogatók száma mégis magas. Az alig hetvenezres lakosság évente közel Magyarországnyi vendéget fogad – vagyis minden andorrai százhuszat –, ami nemcsak Európában, de az egész világon páratlan. Az ország bevételének 80 %-a származik az idegenforgalomból, főként a bevásárlóturizmusból, de nem elhanyagolható a banki, befektetési szolgáltatás sem. A helyiek – akik a személyi jövedelemadót legfeljebb a filmekből ismerik – mindebből busásan profitálnak.

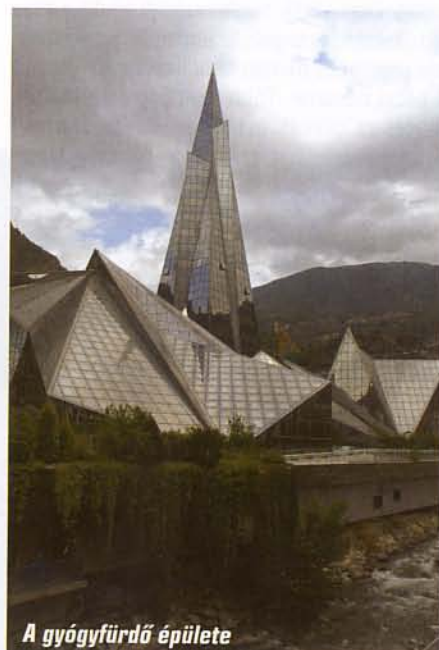

Utcakép Arinsalban

„Mennyi cigarettát hoznak?” – kérdezte egy fiatal spanyol vámos, amikor a határra érkezünk. „Semmit, csak a Coma Pedrosán voltunk.” – válaszoltam. A hegy nevének említése varázserővel bírt. Épp csak rápillantottak a csomagunkra, és már indulhattunk is vissza Barcelonába. Rövid látogatásunk aligha járult hozzá számottevően Andorra gazdaságának felvirágzásához, a kedvező adózási lehetőségeket azonban sokan kihasználják. Ki kicsiben – ki nagyban. Talán nem véletlen, hogy szinte minden nagy gazdasági potenciállal rendelkező állam szomszédságában megbújik egy kis „Andorra.” Legfeljebb a neve más... ■

A Völgy Háza a fővárosban

A gyógyfürdő épülete